

„Svetlo svieta v tme, ale tma ho nepohltila.“ (J 1,5)

SVETLO PRAVOSLÁVIA

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce
Bystrica

Banská

číslo 49, rok 2018

Drahí bratia a sestry v Christu,
zamysleli sme sa niekedy, ako je to s našou
modlitbou?

Keď sa niekto modlil rýchlo, prepodobný starec
Gabriel (Urgebazde) ho zastavil a hovoril: „Trata-
tata, trata-tata! Ty čo – modlíš sa, nadávaš, či čítaš
noviny?!“

„So strachom a úctou, nenáhliac sa, je treba sa
modliť. Keď sa modlíš, spomeň si pred kým stojíš a
s kým hovoríš! Christos neviditeľne s nami prebýva,
Hospodin je vždy s nami...“

Svätý Nektarij Eginský hovorí, že najdôležitejšou
prácou človeka je modlitba. Boli sme stvorení preto,
aby sme oslavovali Boha. A Boh prijíma tie modlitby,
ktoré Mu prinášame patričným spôsobom, teda

s vedomím vlastnej nedokonalosti a nehodnosti. Aby sme v sebe mali také vedomie, musíme sa
úplne zriecť zhubného egoizmu a podriaďiť sa Božím prikázaniam. Nutná je pokora a neustávajúca
duchovná práca. Naším bojovým poľom duchovného zápasu musí byť predovšetkým naše vlastné
srdce. Boj s vlastným egom a pýchou! Nie boj s druhými.

V tomto čísle si okrem iného prečítate aj o každodennej modlitbe...

Christos sa rodí! Oslavujme Ho!

Jana

Nositelia ducha

Boží zámer

Niet slepej náhody! Boh riadi svet a všetko uskutočňujúce sa na nebi aj pod ním sa deje z rozhodnutia múdreho a všemohúceho Boha...

svätiteľ Ignatij Brjančaninov

Pre koho niet Boha v Božom zámere, pre toho niet Boha v Božích prikázaniach.

svätiteľ Ignatij Brjančaninov

Všade, kde človeka vyberú na nejaké postavenie, a netlačí sa tam sám, znamená to, že tento výber je aj Božia vôľa a Pán pomôže. Pred nepríjemnosťami nikde neujdeš. Kdekoľvek by človek šiel, všade budú s ním. *schiiigumen Ján*

igumen Nikon: Svet sa zdá byť veľkým z pohľadu človeka, no nie z Božieho. On vidí všetko. Všetky naše vnútorné aj vonkajšie

stavy sú vždy pred Jeho očami. Jeho láska a všemohúcnosť dovoľujú, aby sa s nami dialo iba to, čo v konečnom dôsledku poslúži k nášmu veľkému blahu. Preto je pre nás lepšie podriaďiť sa Jeho silnej a milujúcej ruke a všetko s vďačnosťou prijať. Toto je veľký duchovný podvih, ale je nevyhnutné sa k nemu nútiť. On charakterizuje celé vybavenie človeka. Bez toho všetko naše dobro má iba malú hodnotu. Naša cesta k spáse je s vďačnosťou (v každom prípade bez reptania) znášať všetko, čo sa nám prihodí.

Nediktujme Pánovi, ale do svojho srdca vstúpime poslušnosť Pánovi a oddanosť Jeho svätej vôli. Pán nás vedie najľahšou, našim schopnostiam, silám, okolnostiam a ostatnému zodpovedajúcou cestou k spáse.

Verte, že v každom okamihu vám Pán chce dať najväčšie blahá, no nemôžete ich prijať

bez ujmy pre seba. Ale všetko, čo môžete prijať, vám dá. Posúďte svoj stav a potom príznaky.

Nielen o ľudstve celkovo, ale o každého človeka zvlášť sa stará Pán, každú minútu ho drží vo svojej ruke, chráni ho pred viditeľnými aj neviditeľnými nepriateľmi, poučuje ho aj cez ľudí, aj cez knihy a životné pomery. Ak je človeka nevyhnutné pokarhať kvôli tomu, aby sa spamätal a nepadol do väčších nešťastí, karhá ho s milosťou a potom, ak to človek môže bez ujmy prijať, ho zvláštne odmení tak, ako keby si to človek želal, aby ho pokarhal. Kto aspoň trochu začal vnútorne vidieť, ten vidí tento udivujúci Boží zámer vo veľkom aj malom.

Celé peklo... so všetkými démonmi neurobí nič viac, než mu to Pán dovolí.

Pán očakáva pokánie hriešnikov, preto je dlho trpezlivý. Nerozumní si myslia: hriešnici si blažene žijú, znamená to, že Boha niet. Boh ich ľutuje, poučuje dobrom, starosťami, chorobami, čakajúc na ich nápravu. Ak sa nekajajú, necháva ich v pozemskom živote na ich vôľu, aby odovzdali dlžné po smrti.

Je úplne zjavný Boží zámer o záchrane človeka, ako aj úsilie diabla zahubiť dokonca aj tých, ktorí všetku svoju silu využívajú na hľadanie „jediného na potrebu“, teda Božieho kráľovstva. Toto z oblasti teórie prechádza do reálneho života, človek sa nachádza v neustálom zápase so zlom, s diablom, jeho vnuknutiami, tu padajúc, tu vstávajúc. V tomto zápase človek pozná svoju nemohúcnosť, diablovu zlobu, ale aj Božiu pomoc a lásku k nemu. Pozná hodnotu dobra a zla a vo svojej uvedomelosti si už vyberá dobro a jeho prameň – Boha, odvrhujúc pri tom zlo a diabla. A hoci padá a niekedy koná zlo, no uvedomuje si to zlo ako hriech, odsudzuje sa preň, kajá sa, prosí Boha o odpustenie a tým ešte viac utvrdzuje svoje uprednostňovanie dobra a Boha, hoci aj zápornou cestou.

Na jednej strane je potrebná aj naša múdrosť a opatrnosť, no hlavné je neustále sa obracať za pomocou k ľudskému telu neviditeľnému, ale duchom videnému Pánovi, ktorý všetkým, ktorí majú nádej v Jeho sľub, že „ani vlas z ich hlavy nepadne bez Jeho vôle“. Dúfajúc v Neho apoštoli všetko pretrpeli, ale porazili tento svet, nevelké stádočko oviec porazilo veľkú svorku vlkov. Či toto nie je dôkazom Božej moci a múdrosti?

Ešte pred stvorením človeka Pán predvídal, že človek nie vždy bude schopný Mu ostať verný, že nebude schopný úplne oceniť Božie dary, konkrétne života, prirodzenosti, svojich vlastností a rajského blaha. Aby človek tieto dary ocenil, zamiloval si Pána celým srdcom, celou dušou, celou myslou, všetkými silami, musí prejsť osobitnú cestu, na ktorej by na sebe mohol v plnosti vyskúšať zlo, akékoľvek trápenie, smrť, a dokonca pochopiť, že vzdialený od Boha vždy bude trpieť, pochopiť, že jeho blaženosť je vo vzťahu s Bohom, v láske k Bohu celým srdcom. Ďalej musí skúsenosťami poznať, že vybudovať tento vzťah sám nemôže. Toto spolužitie je možné iba pri seba očistení od každej poškrvny tela a ducha. Tisícročné skúsenosti ukázali, že nikto sa sám nedokáže očistiť. Človek, odkázaný na svoje sily, musí žiť bez Boha pozemský život a po smrti tiež odísť do pekla, byť „mimo“ Boha. A hľa, keď ľudstvo úplne pochopilo zlo, vtedy Pán uskutočnil to, čo otriaslo aj nebom, aj zemou. *Kvôli nám ľuďom a našej záchrane* samotný Pán zišiel z neba, Duchom Svätým sa vtelil a Panny Márie narodil, dobrovoľne sa vydal na prenasledovanie, opľúvanie, smrť na kríži, aby zachránil človeka, zjednotil ho so Sebou a pretrpel za neho všetko, čo by mal pretrpieť každý človek, aby vybudoval vzťah s Bohom. V tomto sa prejavila taká Božia láska, že nemohla by nepremôcť aj to najskôrnatenejšie srdce a nepriviesť ho k sebe.

Pán ľutuje. Posiela mu ťažkosti, aby sa zmieril a stal citlivejší k druhým. Ak toto sa minie účinku, potom „železnou uzdou“ Pán stiahne čeluste tým, ktorí sa Mu nepokoria, no ešte im dá nádej na záchranu.

Vždy som bol a aj teraz som presvedčený, hľadajúcemu Boha a želajúcemu žiť podľa Jeho vôle určite bude dané veriť a dokonca viac: skúsenosťami sa presvedčiť o existencii Boha a duchovného sveta. Isus Christos hovorí takto: *Hľadajte Božie kráľovstvo a ostatné vám bude dané*. Je mnoho príkladov a aj môj osobný život je toho dôkazom.

Ak by démoni mohli niečo urobiť, nestrašili by nás videniami. Majú zviazané ruky,

preto svoju zlobu vylievajú v hriechoch, videniach a ostatnom.

Je málo askétov, ale démoni ich zvlášť napádajú. No bez Božieho zvolenia nemôžu urobiť nič.

igumenija Arsenija:

Pevne verím, že Božia vôľa sa prejavuje v okolnostiach okolo nás...

Vo všetkom pôsobí svojvôľa. Ona všetko napráva, seba ospravedľňuje, očisťuje, vytŕha dušu v nevhodný čas zo stavu, do ktorého ju dostali Pánom dopustené okolnosti, v ktorých by sa mohla priučiť seba obviňovaniu, pokore, seba zrieknutiu, ak by potrpela a vydržala, ako má.

...nikdy som nám stanúce sa nepríjemnosti a ťažkosti nenazývala Božím dopustením. Nazývam to Božou vôľou. Keď sa náš Pán Isus Christos modlil v Getsemanskej záhrade vidiac, aké utrpenie na kríži Ho čaká, ten kalich horkosti nenazval „Božím dopustením“, ale prijal to, ako vôľu Otca. Aj v našom živote všetko ťažké je vyjadrením nás zachraňujúcej Božej vôle. Božím dopustením môžeme nazvať iba to zlo, ktoré konáme my. Takto môžeme hovoriť: Pán dovolil pôsobiť diablu – dopustil, aby som zabudol na Jeho prikázania a oddal sa roztržitosti, márnivosti, rozkoši a ďalším hriešnym skutkom. Z Jeho vôle ma postihla choroba alebo nejaké iné pozemské trápenie, a preto som „vstúpil do seba a začal som sa vzdávať hriechu“. Vidíte, kde je Božie dopustenie? Je tam, kde je zlo, kde nás postihuje hriech, a nie tam, kde je pozemské, telesné trápenie.

...On nám chce dať všetko blaho. Ak nám nedá to, čo si želáme my, čo si myslíme, že je pre nás užitočné a dobré, dokonca spasiteľné, znamená to, že buď nie sme pripravení ho prijať, alebo ešte neprišiel čas a taký dar by nám bol na škodu, ak by sme ho získali iba preto, že si ho želáme my.

Jeroschimonach Serafim Rose

Prečo je dôležité mať pravoslávny svetonázor a prečo je ho ťažšie vybudovať dnes ako v minulých storočiach

2. časť

Dva falošné prístupy k duchovnému životu

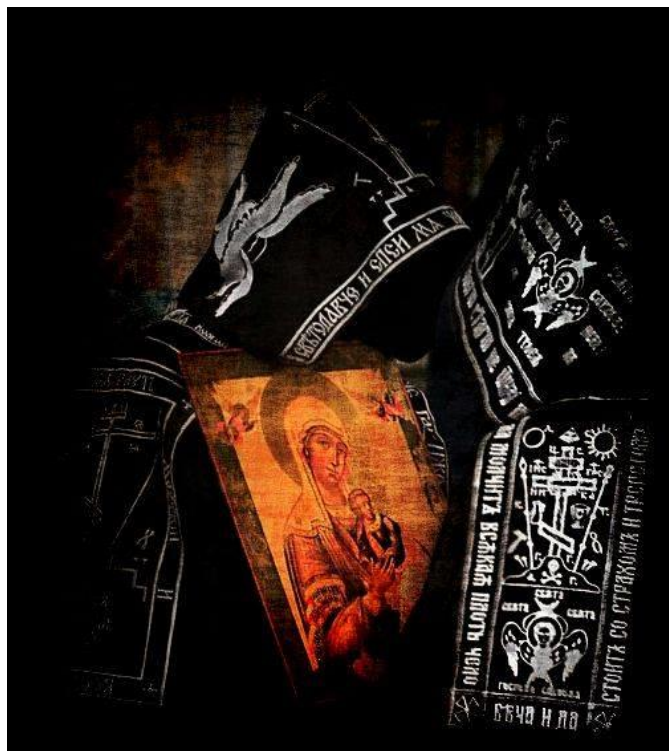
Niektori si môžu položiť otázku: „Ako sa to nás, ktorí sa snažíme viesť, napríklad len môžeme, normálny a trizvy pravoslávny život, týka?“ Veľmi! Musíme si uvedomiť, že život okolo nás, akokoľvek abnormálny je, je miestom, kde začíname svoj vlastný kresťanský život. Čokoľvek s našim životom urobíme, akýkoľvek kresťanský obsah mu dáme, stále bude obsahovať kus z odtlačku „JA generácie“ a my musíme byť dostatočne pokorní na to, aby sme to videli. Tu musíme začať.

Jestvujú dva falošné prístupy k životu okolo nás, ktoré mnohí prijímajú, myslia si, že sú ukážkou toho, čo by pravoslávni kresťania mali robiť.

Prvý prístup, ten najbežnejší, je jednoducho ísť s dobou, prispôbiť sa rockovej hudbe, súčasným módnym trendom a chutkam a celému rytmu nášho moderného džezového života. Staromódnejší rodičia sa s týmto spôsobom života stýkajú málo a žijú viac-menej oddelene svojím vlastným životom, avšak usmievajú sa, keď ich deti idú za novým šialenstvom a myslia si, že je to niečo neškodné. (pozn. prekl.: Bohužiaľ, deje sa to často.)

Táto cesta je pre kresťanský život katastrofou. Je to smrť duše. Niektorí navonok môžu viesť prístojný život bez toho, aby zápasili s duchom doby, no vnútorne sú mŕtvi alebo umierajú. Zo všetkého najsmutnejšie je, že ich deti za to zaplatia rozličnými psychickými a duchovnými poruchami a chorobami, ktoré sa stávajú čoraz bežnejšími. Jedným z lídrov kultu samovrahov, ktorý tak veľkolepo skončili svoje jestvovanie pred štyrmi rokmi (1976) v Jonestowne, bola dcéra gréckeho pravoslávneho kňaza. Satanské rockové skupiny ako napríklad Kiss „deti v satanovej službe“, sú tvorené bývalou ruskou pravoslávnu mládežou. Najväčšia časť členskej

základne satanovej cirkvi v San Franciscu je podľa nedávneho sociologického prieskumu tvorená z pravoslávnych chlapcov. Toto je len niekoľko šokujúcich prípadov. Mnoho mladých pravoslávnych ľudí až tak mimo cesty nezachádza, „len“ obcuje s protikresťanským svetom okolo nich a prestáva byť príkladom akéhokoľvek kresťanstva pre ľudí naokolo.

Toto nie je správne. Kresťan musí byť odlišný od sveta, predovšetkým od dnešného príšerného a abnormálneho sveta. A toto musí byť jedna zo základných vecí, ktorá mu musí byť vštepená kresťanskou výchovou, inak nemá zmysel nazývať sa kresťanom a už vôbec nie pravoslávny kresťan.

Nesprávnosť druhej krajnosti je to, čo by sa dalo nazvať klamlivou duchovnosťou. Vzhľadom na to, že preklady pravoslávnych kníh o duchovnom živote sú čoraz dostupnejšie,

pravoslávny slovník duchovného boja visí stále viac vo vzduchu. Objavuje sa stále viac ľudí poučajúcich o hesychazme, Isusovej modlitbe, asketickom živote, blažených modlitebných stavoch a o najvznešenejších svätých otcov, ako sv. Simeon Nový Teológ, sv. Gregor Palama či sv. Gregor Sinait. Je veľmi dobré poznať túto naozaj vznešenú stránku pravoslávneho duchovného života a mať úctu k veľkým svätým, ktorí takýmto životom skutočne žili. Ale pokiaľ nebudeme mať reálnu a pokornú predstavu o tom, nakoľko sme všetci vzdialení od života isychastov a ako sme málo pripravení k tomu, aby sme sa čo i len trochu k nemu priblížili, náš záujem oň by bol len ďalším prejavom nášho egoistického a umelého sveta. „JA generácia ide hesychasmus!“ Toto sa dnes snažia niektorí robiť. Ale v skutočnosti len pridávajú novú hru s názvom „hesychasmus“ k atrakciám Disneylandu.

Na túto tému existuje mnoho kníh, ktoré sú dnes veľmi populárne. Skutočne, rímskokatolíci sa vo veľkom zaujímajú o tento druh spirituality pod pravoslávnym vplyvom a sami tiež ovplyvňujú pravoslávnych. Napríklad, istý jezuitský kňaz, George Maloney, na danú tému píše všemožné knihy, tiež prekladá sv. Makaria Veľkého, sv. Simeona Nového Teológa a snaží sa

získať ľudí, ktorí žijú bežné životy, aby sa stali „hesychastami“. Majú všetky druhy duchovných cvičení, najmä „charizmatické“. Ľudia si myslia, že sú inšpirovaní Sv. Duchom, preto podstupujú všetky druhy askézy a cvičení, o ktorých vieme od cirkevných otcov a ktoré sú ďaleko za hranicami úrovne, na ktorej sa nachádzame. Je to veľmi neseriózne počínanie. Je tu tiež jedna pani, Catherine de Hueck Doherty (v skutočnosti narodená v Rusku, neskôr sa stala rímskokatolíčkou), ktorá píše knihy o pustovni, púštnom živote, mlčaní, živote v tichu a všetky tieto veci sa snaží zaviesť do svojho života. Píše, akoby robila reklamu na sladkosti. Toto je samozrejme veľmi neseriózne a je to skutočne tragický príznak našej doby. Tieto druhy vznešených vecí sú používané ľuďmi, ktorí nemajú tušenie, o čom to celé je. Pre niektorých je to len zvyk alebo zábava, pre iných, ktorí to berú príliš vážne, to môže skončiť veľkou tragédiou. Myslia si, že vedú nejaký druh povýšeného života, no v skutočnosti ešte nepochopili vzťahy medzi svojimi problémami, ktoré si nosia vo svojom vnútri.

Zdôrazňujem, obom týmto extrémom, zosvetšteni aj super spiritualite, sa musíme vyhýbať. Neznamená to však, že by sme nemali mať realistické povedomie o legitímnych nárokoch, ktoré od nás svet požaduje, alebo že by sme mali prestať rešpektovať a počúvať rady veľkých otcov hesychastov a používať Isusovu modlitbu sami, podľa našich vlastných okolností, v ktorých sa nachádzame a možností, ktoré máme. Musí to však byť na našej vlastnej úrovni. Držme sa pri zemi. Zmysel toho je, a treba povedať, že je to zmysel nevyhnutný pre to, aby sme mohli prežiť ako pravoslávni kresťania v tomto svete, že si musíme uvedomiť a priznať vlastnú situáciu, v ktorej sa dnes ako pravoslávni nachádzame. Až do hĺbky si musíme uvedomiť a pochopiť, v akých časoch žijeme, ako málo toho vieme, ako málo naše pravoslávie prežívame. Ďalej, ako ďaleko sme nielen od svätcov dávnych čias, ale aj od obyčajných kresťanov pred 100 rokmi a možno pred minulej generácie a ako veľmi sa musíme pokoriť, aby sme dnes prežili ako pravoslávni kresťania.

Čo môžeme robiť?

Teraz trochu zrozumiteľnejšie. Čo môžeme robiť, aby sme získali toto uvedomenie a povedomie a ako docieľiť, aby prinášalo plody v našom živote? Pokúsim sa odpovedať na túto otázku v dvoch častiach. Prvá sa bude týkať nášho uvedomenia si sveta, ktorý nás obklopuje, a ktorý sa dnes ako nikdy predtým v celej histórii kresťanstva stal naším uvedomelým nepriateľom. Druhá sa potom bude týkať nášho povedomia o pravosláví, o ktorom, ako sa obávam, väčšina z nás vie omnoho menej, než by mala a omnoho menej, než by sme mali vedieť, ak si ho chceme zachovať.

Po prvé: Či už chceme, alebo nie, nachádzame sa vo svete (a jeho pôsobenie je intenzívne cítiť aj v odlahlých miestach, ako napríklad v našom monastieri) a musíme mu, aj s jeho pokušeniami čeliť vzpriamene a realisticky, avšak bez toho, aby sme mu podľahli a podriadili sa. Na pokušenia, ktorým musia čeliť, musíme pripraviť zvlášť našich mladých ľudí. Musíme ich proti týmto pokušeniam zaočkovať. Musíme si dávať pozor, pretože okolitý svet zriedkakedy pomáha a takmer vždy bráni výchove detí v skutočnom pravoslávnom duchu. Preto musíme byť každý deň pripravení odpovedať svetským vplyvom pevnými princípmi kresťanskej výchovy.

To znamená, že všetko, čo sa dieťa v škole naučí, musí byť doma neustále preverované a opravované. Nesmieme si myslieť, že niečo, čo by sa dieťa v škole naučilo, je jednoducho prínosné alebo čisto sekulárne a že nemá nič spoločné s jeho pravoslávnu výchovou. Môže sa naučiť užitočné zručnosti a fakty, aj keď mnoho škôl v Amerike zlyháva dokonca aj v tomto. Mnoho učiteľov nám hovorí, že jediné, čo môžu robiť, je udržiavať Boží poriadok v triede bez toho, aby dieťa niečo naučili. Ale ak by sa aj toto všetko naučilo, stále sa dostane aj ku mnohým nesprávnym postojom a filozofiám. Základný postoj dieťaťa k oceneniu kvalitnej literatúry, hudby, umenia, filozofie dokonca vedy a samozrejme k životu a náboženstvu nesmie prísť zo školy, pretože tam to všetko dostane zmiešané s modernou filozofiou. Musí to teda prísť z domova a z chrámu, inak je dieťa viazané skončiť nevzdelané v dnešnom svete, kde verejné vzdelávanie je prinajlepšom agnostické, v horšom prípade ateistické a protináboženské. Samozrejme v ZSSR je toto všetko uvalené na dieťa čisto bez náboženstva s aktívnym cieľom urobiť z občana ateistu.

Rodičia musia presne vedieť, čo sa ich deti učia na všeobecne vzdelávacích kurzoch, ktoré sú na amerických školách takmer všade a opraviť to doma. Nielen s úprimným postojom k tejto téme (obzvlášť medzi otcami a synmi – veľmi zriedkavá vec v americkej spoločnosti), ale tiež s jasným vymedzením morálnych aspektov, čo dnes v školstve úplne absentuje.

Rodičia musia vedieť aj to, akú hudbu ich deti počúvajú, čo je vo filmoch, na ktoré sa dívajú (počúvať a pozeráť s nimi, ak je to nevyhnutné), akému druhu jazyka, slovníka sú vystavené, aký jazyk používajú a zaujať k tomu správny kresťanský postoj.

Televízia v domácnostiach, kde nie je dostatok odvahy vyhodiť ju von z okna, musí byť prísne kontrolovaná a musí byť nad ňou ustanovený dozor, aby sme sa vyhli jej jedovatému, otravujúcemu efektu (najmä na mladých), ktorý sa stal vedúcim vychovávateľom a šíriteľom protikresťanských postojov v samotnej domácnosti.

Hovorím o výchove detí, pretože je to prvá skupina, na ktorú svet útočí, keď útočí na

pravoslávnych kresťanov s cieľom pretvoriť ich vo svoj obraz. Keď sa raz nesprávne postoje v dieťati vyformovali, úloha dať dieťaťu kresťanskú výchovu sa stáva dvojnásobne ťažkou.

Ale nie sú to len deti, je to každý z nás, kto musí čeliť svetu, ktorý sa nás snaží sformovať do protikresťanskej pozície prostredníctvom školy, televízie, filmov, populárnej hudby a všetkých ostatných vplyvov, ktoré do nás búsia, najviac vo veľkých mestách. Musíme si uvedomiť, že všetko, čo nás drví, je súčasť jedného celku. Má to určitý spoločný rytmus, určité spoločné poslanstvo o seba uctievaní, o pohodlí, o nestaraní sa, o užívaní si, o vzdaní sa každej myšlienky na druhý svet. Prejavuje sa to v rôznych formách, či už v hudbe, televízii, filmoch alebo v tom, čo je učené na školách, v spôsobe, akým sú zdôrazňovaní jednotlivci, v spôsobe, akým je dávané pozadie tomu všetkému, a všetko ostatné okolo. Je tu tiež jedna špecifická záležitosť,

ktorá je nám podsúvaná, a to výchova v ateizme. My musíme vzdorovať tým, že vieme, čo nám chce svet urobiť a tiež formulovaním a zdieľaním našej pravoslávnej reakcie na jeho snaženie.

Úprimne, ak pozorujeme spôsob života dnešných pravoslávnych rodín, ako žijú a ako odovzdávajú svoje pravoslávie, môže sa zdať, že bitka je častejšie prehraná ako vyhraná. Percento pravoslávnych, ktorí si udržiavajú svoju pravoslávnu identitu nedotknutú a nenechali sa zmeniť k obrazu dnešného sveta, je skutočne nízke.

Avšak nie je nevyhnutné, aby sme sa na svet okolo nás dívali ako na absolútne zlý. V skutočnosti, ak dnes chceme ako pravoslávni kresťania prežiť, musíme byť iba dostatočne šikovní nato, aby sme využili čokoľvek pozitívne, čo vo svete je, v náš vlastný prospech. Uvediem niekoľko bodov, čo všetko nemusí mať priamy vzťah s pravoslávím a môžeme využiť na budovanie pravoslávneho svetonázoru.

Dieťa, ktoré bolo od raného detstva vystavené kvalitnej klasickej hudbe a videlo svoju dušu rozvíjať sa pod jej vplyvom, nepodľahne tak ľahko surovým rytmom a posolstvu rocku a iným súčasným druhom pseudomuziky, ako niekto, kto vyrastal bez kvalitnej hudobnej výchovy. Takáto hudobná výchova, ako hovorili niektorí z optinských starcov, zušľachtuje dušu a pripravuje ju na prijatie duchovných dojmov.

Dieťa, ktoré bolo vzdelané v kvalitnej literatúre, poézii, dráme a pocítilo ich účinok na svoju dušu, čiže sa z nich skutočne tešilo, nestane sa tak ľahko závislé na súčasných filmoch, TV programoch a lacných novelách, ktoré devastujú dušu a ťahajú ju preč z kresťanskej cesty.

Dieťa, ktoré sa naučilo vidieť krásu v klasickej maľbe a sochárstve, nebude tak ľahko strhnuté

perverznosťou moderného umenia a nebude priťahované gýčovými produktmi modernej reklamy a pornografie.

Dieťa, ktoré niečo vie z histórie sveta, najmä ranokresťanskej doby, ako ľudia žili a mysleli, aké chyby robili a do akých pascí sa chytali tým, že opustili Boha

a jeho zákony a aký slávny a vplyvný život žili tí, ktorí mu boli verní, tak si bude môcť urobiť obraz o živote a filozofii našej vlastnej doby a nebude inklinovať k tomu, aby nasledovalo prvú novú filozofiu alebo prvý nový životný štýl, na ktorý natrafí. Jedným zo základných problémov, ktorému čelí dnešná výchova detí, je, že v školách sa už viac nekladie taký dôraz na zmysel pre históriu. Je to nebezpečná a zhubná záležitosť, uprieť dieťaťu zmysel pre históriu. Znamená to, že sa dieťa nebude vedieť poučiť od ľudí žijúcich v minulosti. A skutočne, história sa neustále opakuje. Keď si to raz všimnete, bude pre vás veľmi zaujímavé pozorovať ako ľudia reagovali na problémy, že žili ľudia, ktorí išli proti Bohu a aké následky to prinieslo, že ľudia zmenili svoje životy, stali sa výnimkami a stali sa vzormi, ktoré prežívajú až do našich čias. Teda tento zmysel pre históriu je záležitosť veľmi dôležitá, a preto by sme ju mali našim deťom vštepovať.

Vo všeobecnosti platí, že osoba, ktorá je dobre oboznámená s najlepšimi produktmi svetskej kultúry, ktorá na Západe má takmer vždy určitý náboženský a kresťanský nádych, má oveľa vyššiu šancu viesť normálny, plodonosný pravoslávny život než niekto, kto je oboznámený len s produktmi „pop kultúry“ dneška. Ten, kto prijal pravoslávie priamo z „rockovej“ kultúry a vo všeobecnosti ktokoľvek, kto si myslí, že môže skĺbiť pravoslávie s takýmto druhom kultúry, zažije mnoho utrpenia a bude mať zložitú cestu životom, kým sa stane skutočným, serióznym pravoslávnym kresťanom, ktorý bude schopný odovzdávať vieru ďalej. Bez tohto utrpenia, bez tohto uvedomenia budú pravoslávni rodičia vychovávať svoje deti len na to, aby boli pohltené

súčasným svetom. Najlepšia svetová kultúra, dobre vštepená, rozvíja a zušľachtuje dušu. Dnešná populárna kultúra ju mrzačí a bráni jej plne odpovedať na volanie pravoslávia.

Teda v našom boji proti duchu tohto sveta môžeme využiť tie najlepšie veci, ktoré nám svet môže ponúknuť, s cieľom aby sme sa dostali „nad ne“. Všetko dobré vo svete, ak sme dost' múdri, aby sme to videli, ukazuje na Boha a na pravoslávie a to musíme využiť.

dokončenie nabudúce

preložili pravoslávni katechumeni

(Prednesené roku 1982 v Monastieri sv. Hermana v Platine, štát Kalifornia, USA.)

Preložené z <http://deathtotheworld.com/articles/the-orthodox-worldview/>

Ruský preklad (aj s mp3) https://azbyka.ru/otechnik/Serafim_Rouz/pravoslavnoe-mirovozzrenie/

Moderná skúsenosť s prechádzaním mýtnic

Jeromonach Roman (Kropotov)

Pokračovanie z minulého čísla

Časť 5:

V strede horela jedna lampička a hala bola slabo osvietená, sotva sa svetlo dostalo k stenám miestnosti. Bola plná ľudí, ktorí sa potulovali sem a tam, hlučne sa rozprávajúc navzájom. Všetko to bolo veľmi upchaté a preplnené, nebolo tam absolútne čo dýchať. Všade bolo zúfalstvo a beznádej. Stál som medzi všetkými týmito cudzincami a snažil som sa uvidieť cestu z tohto strašného miesta. V zúfalstve, každú sekundu so zahmlenou myslou som začal prechádzať tmavými postavami. Ale nebolo to také jednoduché. Niektorí z nich vyštekli, iní sa tlačili a jeden sa otočil a takmer ma udel do tváre.

"Kam ideš, ty kozol!" Zakričal na mňa.

A potom som zrazu videl, že to som ja. On mal moju tvár. Poklepal som na plece muža, ktorý stál vedľa mňa, a spýtal sa ho:

Prepáčte, neviete ako sa odtiaľto dostať?

Otočil sa ku mne a videl som, že aj on má moju tvár. S neprítomným pohľadom a výraznou apatiou na fádnej tvári zamrmľal:

Nechajte ma na pokoji.

Kto tu hľadá východ? - Obrátil sa ku mne iný. - Za dobrú cenu ti ukážem, čo chceš.

Never mu, on vždy klame, zamiešal sa tretí ja.

No, nechajte ma predsa pospať, - prišlo z druhého konca miestnosti.

Prečo si tak rozkolísaný? – usmej sa!

Nechajte ma pokojne umrieť, - zakričal niekto iný.

Ľudia plakali, smiali sa, modlili sa a nadávali, bili hlavou o stenu a dupali nohami. A každý z nich mal moju tvár. Všetky tieto (postavy) boli moje stavy, ktoré som zažil v živote a oni neboli tým, čím sa javili v skutočnosti. Moja skutočná podstata, moja čistá, Bohom daná nátura-prirodzenosť, bola stratená niekde uprostred tohto hlučného davu mojich zlých stavov a sklonov. Nájsť ju vo všetkých týchto rozmanitých mojich bludných charakterov bolo veľmi ťažké. Akým som ja len bol rozdielnym, koľko som ja len nosil počas môjho života masiek. Ja som ani sám nevedel, kto som alebo čo som (v skutočnosti) bol.

Démoni hlučne zúrili. Niet pochyb o tom, že v mnohých ohľadoch mali pravdu. Ale ak je klamanie vlastné všetkým démonom, tak ešte viacej sa tým ešte musia odlišovať démoni lži. Veľmi často k pravdivým svedectvám oni primiešavali svoje lži, nahovárali na mňa, čo bolo Anjelmi silno odmietnuté. Napriek tomu som bol veľmi prekvapený, ako presne vedeli všetky prípady z môjho života a všetky klamstvá, ktoré som kedy povedal. Pri náhodnej situácii alebo keď som bol opitý, mnou vyslovené slovo bolo doslova presne odchytené z môjho jazyka a zapísané do zvitkov. Okrem toho sa niekoľkokrát pokúsili obviňovať ma za to, čo som povedal vo svojom sne.

Bol tam dojem, že u nich bolo všetko jedno čo hovorili, len aby na mňa urobili nejaké obvinenie, aj keď úplne absurdné alebo neexistujúce. Oni sa chopili akejkolvek príležitosti,

aby ma vzali, vystrašili alebo trápili. Bola to skutočná bitka o moju dušu! Revali a vyrážali, vyskočili z davu a kričali obvinenia. Dokonca sa ma pokúšali chytiť! Niekoľkokrát jeden z nich, s džbánikom, podobajúci sa na chlpatý ňufák mravca, sa ma snažil vytiahnuť z anjelských rúk tak, že ma oni museli za sebou schovať. Bola to nočná mora, ktorú je nemožné vypovedať akýmikoľvek slovami! Ani nepriateľovi neželáš niečo také zažiť.

Anjeli predstavili všetko, čo mali, pokryli všetky svoje hriechy čo najlepšie. Ale tak, ako aj prvýkrát, to nestačilo. Démoni sa radovali. Už oslavovali víťazstvo, akoby to boli sektári, ktorí získali nadradenosť v nejakom slovnom spore. No bolo zaujímavé, že dokonca, aj keď vyjadrujúc svoju démonickú radosť, zostali nepreniknuteľnými ponurými a zlými. Nemohli sa radowať tak, ako to robí človek, a tobôž nie tak, ako (sa raduje) Anjel. Ich strašná radosť bola neznesiteľné trápenie duše a pripomínala besnovanie (posadnutosť) šialeného, ktorý, vysmievať sa nad svojou obeťou, prišiel na nový spôsob jej mučenia.

Nechajte ho! - povedali Anjeli, - on sa ešte vráti.

Čo?! Ako sa vráti? Prečo mu toto všetko ukazujete? Prečo sme sa tu namáhali?

Načo im je Písmo? Prečo by to mali všetko vedieť? Možno ich tu všetkých pozvete?! Možno pre nich všetkých zabezpečíme šou!

Rozhorčenie démonov bolo neobmedzené. Nemali sme úplne žiadny čas či túžbu počúvať to všetko a vydali sme sa ďalej.

Sú takí zúrivi, - po chvíli som prerušil ticho. Prečo nás toľko nenávidia?

Len preto, že ste obraz a podoba Boha a vychutnávajúte si Božiu blahodať, ktorú si oni nezachovali.

A vy ste si si ju zachránili?, - povedal som si sám pre seba. Bolo to ťažké?

Nie je to tak ťažké, ale každý si musí vybrať sám za seba. Ved' viete, že nie je ťažké sa prvýkrát vzdať hriechu. No je

ťažké hriech zanechať, keď sa zlý zvyk zmenil na vášnivý sklon k danému hriechu. My ale nepoznáme vášne. My sme sa jedenkrát vzdali hriechu, a vďaka Božej blahodati (stále viac) rastieme v dobrote. A odpadlíci sa stále viac posilňujú v odpore voči Bohu. To je dôvod, prečo vás nenávidia dokonalou nenávisťou, pretože ste stvorenie Toho, s Ktorým oni vedú nezlučiteľnú vojnu.

Obával som sa, ale napriek tomu som sa rozhodol:

Koľko je celkovo mýtnic? Už viac nemôžem vydržať.

Je ich dvadsať a ty uvidíš každú z nich.

Dvadsať! Z tohto čísla som bol zúfalý. Dvadsať hrozných krokov, od pekla až do neba! Dvadsať kruhov pekla, v kypiacej nočnej more, do ktorej sa človek ponorí hlavou. A v skutočnosti vie len málo ľudí o týchto skúškach čakajúcich na neho po smrti.

Zatiaľ, čo som sa zamýšľal nad mojím osudom a žasol som nad ním, priblížili sme sa k tretej mýtnici. Podľa toho, čo odo mňa žiadali démoni, uvedomil som si, že toto je mýtnica odsudzovania a ohovárania. Začali mi pripomínať prípady, keď som odsúdil alebo urazil svojich blízkych, správal sa neochotne a drzo.

Odsúdil si tohto človeka, keď ťa urážal? Pamätáš si, čo si mu povedal, ako to nazval?

Čo si želal tomuto, nepamätáš si? A ja ti pripomeniem. Nepovedal si mu to?

Spomínaš si tento deň? Odsudzoval si pozemské úrady po celý čas, čo si sedel za stolom! Nie je to tak?

Pamätáš si tohto kňaza? Ty si ho odsúdil! Prečo si ho odsúdili? Spomínaš si? Za chôdzu! A tohto zase pre fúzy a bradu! A tohto pre nosový hlas. Spomínaš si na jeho meno? A my si pamätáme!

Koľko si len držal zášti voči tomuto človeku? Spomínaš si? Desať rokov si ho považoval za svojho nepriateľa! Odmietal si všetky jeho pokusy o zmierenie.

Môžeš nám povedať meno tejto stareny, ktorej si zavesil na zadnú časť kus papiera s nápisom? A čo bolo tam napísané?! Pripomeň nám!

Pamätáš si tohto muža? Keď odhalil tvoju krádež, čo si mu to povedal? Spomínaš si? To je pravda, povedal si, ale kto teraz nekradne?

Presne tak, kto teraz nekradne!

Dav prekliatych vybuchol do strašného smiechu. Myslel som si, že to bola večnosť, kým skončili menovať všetkých, ktorých som v mojom živote odsúdil. Pomenovali každého kňaza, ktorého som za niečo odsúdil. Títo besi dokonca vzali na seba ich vzhľad, aby mi mohli vizuálne ukázať, za čo som ich odsúdil. Jeden z nich bol premenený na kňaza oblečený do jasného rúcha s elegantným dekorom na golieri a rukávoch. Práve preň som ho aj odsúdil.

Ako sa ti páči moja rjaska, synku?

Koleňka, príd' ku mne, požehnám ťa.

Dav zareval.

To stačí!

Anjeli hrozivo vykročili vpred. Húkanie a vrava trochu utíchli. Na chvíľu sa rohaté príšery skrčili na ich krivých nohách. Ale keď vstali, znova vyhlásili:

Neodpovedali ste na mnohé jeho hriechy! Čo na to hovoríte?

Oni chodili vzad a vpred ako zvery pripravené pri prvej príležitosti skočiť na korisť. Ich malé čierne oči prechádzali od Anjelov ku mne a späť.

On ešte bude mať šancu všetko napraviť, - povedal jeden Anjel.

Nemáte nad ním moc, - dodal druhý.

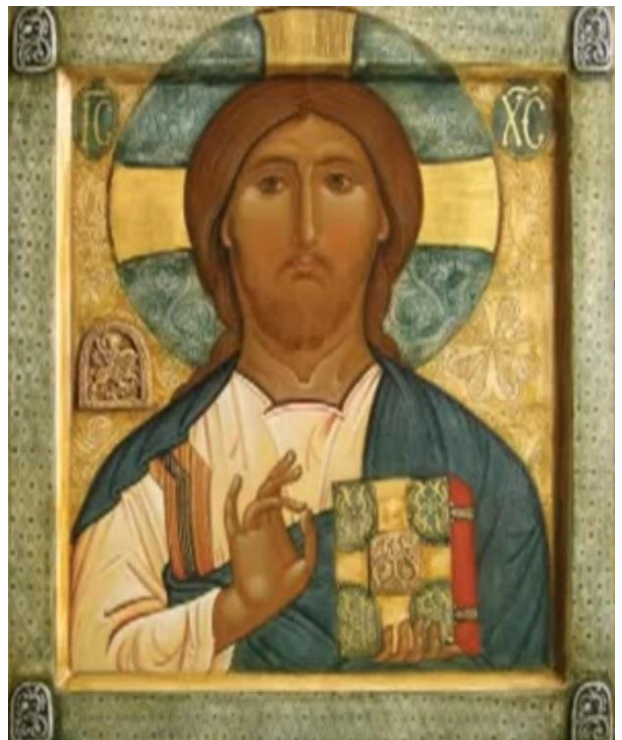
Akú šancu?! Nech odpovedá okamžite teraz!

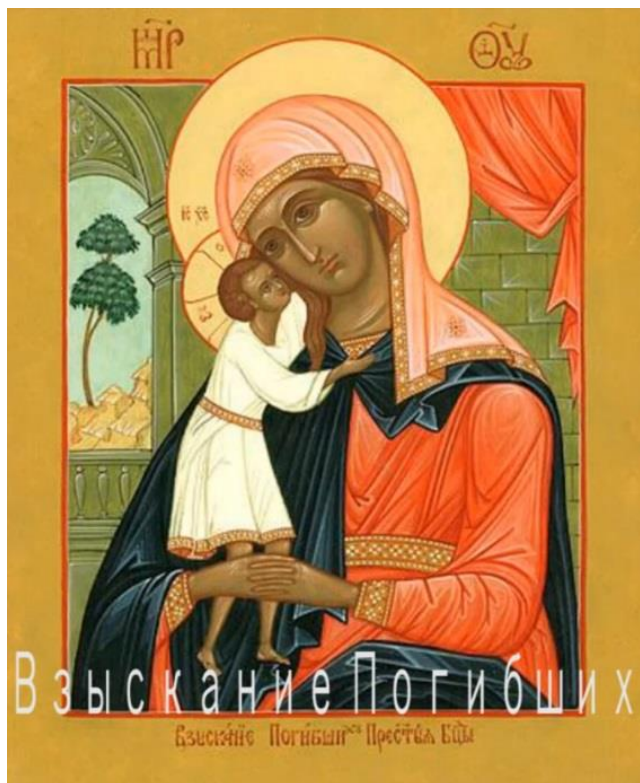
K odpovedaniu s ním, k odpovedaniu!

Nemôžete nám do odňať! On je náš!

Zdvihol sa strašidelný rev, ktorý sa stával tichším a tichším tak, ako sme sa od nich vzd'aľovali.

Táto mučiaca situácia na ma pôsobila veľmi deprimujúco. Cítil som, že slabnem a strácam silu. Strach nebolo možné podmaniť. On prevládal nado mnou, trápil ma a vyčerpával. Pri každom novom stretnutí s obyvateľmi podsvetia som sa od strachu aj od hrôzy stával nesvoj. On ma paralyzoval do vyčerpania a vysával moju životnú silu.

Je to neznesiteľne strašné, - povedala som nahlas. Nemôžem prejsť do konca.

Bud'te statočný a modli sa. Dokážeš to. Modli sa s Isusovou modlitbou a vyzývaj na pomoc Vládkyňu Neba.

Po týchto slovách som cítil, ako slová Isusovej modlitby, s ktorou som do tohto momentu nemal dočinenia, sa začali samy vyslovovať vo mne. "Pane Isuse Christe, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym." Oni utekali ako loďka, ktorú som len mierne tlačil. Božia blahodať sa hmatateľne dotkla môjho srdca a naplnila ho silou a vierou, že všetko sa deje podľa vôle Božej.

(pokračovanie)

preklad: Ing. Branislav Šomodík

Utreňa v treťom storočí

Svedectvá o kresťanských bohoslužbách v 3. storočí sú zachytené v dielach cirkevných spisovateľov tohto obdobia. Sú to spisy Klimenta Alexandrijského († 217) Stromaty a Pedagóg; Tertuliána († 220) Apológia, O modlitbe, O pôste a ďalšie; Minúcia Félix (zač. 3. stor.), Origena († 254) Proti Celziov, O modlitbe a sv. Kipriána Kartágenského († 258).

Ale presné správy o bohoslužbách 3. storočia boli známe aj Euzébiov, Sokratovi, Sozomenovi (cirkevní historici 4. a 5. storočia). Taktiež i spisovateľom tejto doby, sv. otcom Jánovi Zlatoústemu, Bazilovi (Vasiľovi) Veľkému, blaženému Augustínovi a Teodoritovi.¹

Čo sa týka rannej bohoslužby, tak pre nás sú najdôležitejšie Apoštolské ustanovenia (prepracovanie kánonických pamiatok z 3. storočia) a Testamentum Domini nostri Jesu Christi. Práve týmto posledne menovaným dokumentom sa budeme zaoberať dnes.

Ranná bohoslužba podľa spisu Testamentum Domini nostri Jesu Christi

Prvý celistvý postup utrene nám prináša spis Testamentum Domini nostri Jesu Christi (ďalej iba Testamentum). Pôvod tejto veľmi významnej pamiatky nemožno presne stanoviť.

Prvky, ktoré obsahuje tento spis, nám ho posúvajú do polovice 2. storočia. Sú tu zachytené eschatologické očakávania tohto obdobia, ktoré Testamentum zbližujú

¹ Skaballanovič, M., cit. dielo, s. 70.

s Hermasovým Pastierom. Dogmatické myšlienky tejto pamiatky sú blízke dielu a práci sv. Ignáca Bohonosca.² Okrem toho Testamentum stanovuje dĺžku veľkého pôstu len na 2 dni a pamiatka 3. storočia Sýrska didaskália už 6 dní. Nakoniec Testamentum hovorí o dare jazykov ako o existujúcom v Cirkvi. Avšak sv. Irenej Lyonský, ktorý zomrel v r. 202, spomína, že tento dar sa zachovával v minulosti (Proti herézam 5,6).³

Aj polemika Funka s Rahmanim nám ukazuje všetky dôvody, ktoré posúvajú Testamentum do 2. storočia, ale nie všetky jeho argumenty nás o tom presvedčajú. V tomto pamätnom spise sa hovorí nielen o vyznávačoch a mučeníkoch, ale aj o katechumenoch (ohlašených), ktorých väznili a odsudzovali na smrť pred krstom. Nie je tu zmienka o rozdelení katechumenov na skupiny, o čom už hovorí Gregor Neocézarejský (r. 233 – 270). Nespomína sa tu polozenie Evanjelia na hlavu chirotonizovaného biskupa. Tento zvyk vznikol v 3. storočí. Čtec má niekedy vyššie postavenie ako diakon. Až list pápeža Kornélia Fábioví Antiochijskému čteca stavia na nižšiu úroveň ako hypodiakon. Symbol viery tu pozostáva z jednotlivých otázok, ktoré sa dávajú krstencovi pred jeho ponorením do vody. V týchto otázkach sa nespomína vzkriesenie tela, ktoré sa ako veľká tajina spájala len s novopokrstenými. Za tajinu sa považuje i zobrazenie kríža. Od vojakov, ktorí sa chcú pokrstiť, sa žiada, aby sa zriekli svojej služby. Spomínajú sa tu 3 blahodátne dary, ktoré sú v Cirkvi: **dar uzdravovania, dar videnia (proroctva) a dar jazykov.** Egyptské cirkevné ustanovenia poznajú len dar uzdravovania a Apoštolské ustanovenia spomínajú len exorcistov.⁴

Avšak proti týmto skutočnostiam sú aj silné protiargumenty. Tak napríklad v rozdelení jednotlivých cirkevných služieb ešte neexistovala jednota. V Sýrii mohol čtec stáť vyššie ako diakon a v Ríme vyššie ako hypodiakon. Blahodátne dary, ktoré spomínajú staršie spisy, sú v Cirkvi aj neskôr. Existujú ľudia,

² Rannechristianskije otcy cerkvi, cit. dielo, s. 96-100, 160-164.

³ Uspenskij, N. D., cit. dielo, s. 12-13.

⁴ Skaballanovič, M., cit. dielo, s. 73-74.

ktorí sú nazývaní charizmatici. Takto spis Testamentum Domini nostri Jesu Christi datujeme do druhej polovice 3. storočia.

Na to nám slúžia nasledujúce poznatky z cirkevného života tohto obdobia.

Kolobeh sviatkov v tejto pamiatke pozostáva len z Paschy, soboty, nedele, Bohozjavenia (Theofanie), ktorý bol zavedený do cirkevného života až v 3. storočí, a Päťdesiatnice. Nie je tu sviatok Narodenia Isusa Christa, ktorý vznikol takisto v Sýrii a je uvedený v Apoštolských ustanoveniach. Nie sú tu spomenuté sviatky na počesť sv. apoštolov a arcidiakona, prvomučeníka Štefana, ktoré sú v Apoštolských ustanoveniach. O Štyridsiatnici (prvé zmienky o nej sú z druhej polovice 3. storočia) sa tu hovorí len ako o pôste, ktorý pripravuje ku krstu. Testamentum nám dáva menej zložitú prax ako kánony Hypolita a Egyptské cirkevné ustanovenia. Schéma kresťanského chrámu obsahuje už soleju, záves, 3 vchody, diakonik, baptistérium, oddelenie pre katechumenov, miestnosť pre zápis tých, ktorí prinášajú dary, skevofilakium. Niektoré z týchto častí boli zavedené až ku koncu 3. storočia, čiže v dobe utišenia prenasledovania kresťanov. Ako hovorí Krasnoseľcov, napokon i v katakombných chrámoch (kryptách) sv. Agnie (Rím) a sv. Januária (Neapol) existujú oddelenia pre katechumenov, rady stĺpov, na ktorých mohol byť záves, diakonik. V podzemnom Kapadóckom chráme je tajná miestnosť, ktorá mohla slúžiť ako úkryt pri prenasledovaniach a aj ako pokladnica.⁵ O pokladnici pri chráme sa zmieňujú i sv. Justín Mučeník a Tertulián vo svojich apológiach (1,67 a 39).⁶

Opis chrámu v spise Testamentum obsahuje staršie prvky ako opis v Apoštolských ustanoveniach. Takto tu vidíme, že sa nevyžaduje, aby chrám mal podobu baziliky, ako je

to v Apoštolských ustanoveniach. Katedra pre čteca je tu umiestnená blízko oltára a v strede chrámu. Pre biskupa, presbyterov a vdovy sú určené osobitné miesta v chráme, čo je predpokladom chrámu v jednoduchom dome. Nie je tu žiadnej zmienky o posvätení chrámu, ktoré

⁵ Skaballanovič, M., cit. dielo, s. 74-75.

⁶ Rannechristianskije otcy cerkvi, cit. dielo, s. 339.

už poznajú sv. Efrém Sýrsky (4. storočie) a spisovateľ pod menom Dionýza Aeropagitu (5. storočie).⁷

Na konci 3. storočia už utreňa zaujíma svoje súčasné postavenie v dennom bohoslužobnom cykle. Testamentum ju uvádza hneď za božskou liturgiou. Takto ranná bohoslužba bola po sv. liturgii jedinou verejnou, spoločenskou bohoslužbou. Všetky ostatné bohoslužobné zhromaždenia v osobitné modlitebné doby dňa, počet ktorých v 3. storočí v porovnaní s 2. storočím výrazne vzrástol, mali nezáväzný charakter, napr. agapé.

Testamentum nám podáva tri podoby rannej bohoslužby. Prvá, ktorú uskutočňuje biskup, sa konala so zvláštnou slávnosťou počas nedieľ. Druhá sa nazýva každodenným slávoslovím a nariaďuje sa tu, aby ju vykonávali kňazi v chrámoch počas predpísaného času. Tretia sa označuje ako utreňa vdov, ktoré predsedajú v kresťanskom zhromaždení.

Mgr. Jozef Nemčík, PhD.

Každodenná modlitba - okno k Bohu

"Človek, ktorý nie je ponorený do vlastných starostí, čo vyplýva z jeho lásky k Bohu, a taktiež nemá pochybnosti o dobrodeniach, uvedomujúc si, že Boh sa o neho stará, - takáto nádej je pravá a múdra. Avšak, keď človek sám sa snaží riešiť svoje veci a k Bohu v modlitbe sa obracia iba vtedy, keď sa zmieta v problémoch, ktoré z vlastných síl nedokáže prekonať, a začína mať nádej na Božiu pomoc, - takáto nádej je pustá a lživá. Totiž pravá nádej hľadá výhradne Božie Kráľovstvo. Srdce človeka nenájde pokoj dovtedy, kým sa nestane vlastníkom takejto nádeje. Takáto nádej prináša človeku pokoj a naplňa ho radosťou".

Tak, ako naše telo potrebuje pre svoje fungovanie každodenný pokrm, podobne aj duša človeka bez pravidelného duchovného pokrmu nedokáže fungovať správne. Zaťažená myseľ svetskými starosťami, zoslabená vôľa, pobáda človeka k zrýchlenému tempu života s výkrikom: nemám čas, musím všetko stihnúť! Pritom úplne zabúdame na to, že naše plávanie životom ide práve proti prúdu. V dôsledku týchto skutočností často je možné počuť smutné výhovorky: nemám sa kedy modliť! Správame sa takto aj napriek tomu, že tak mnohokrát sme počuli slová Christa: **"Len jedno je potrebné"**.

Žiaľ, často sa stretávame s tou neblahou skutočnosťou, že mnohí svoje aké také modlitebné pravidlo vykonávajú nie s cieľom hľadania a budovania Božieho Kráľovstva, ale ako akúsi magickú poistku: na, Bože - daj, Bože. Takýto trhový spôsob modlitby neprináša človeku žiadne duchovné plody. Ale podobne je nezmyselné si myslieť, že ak sa budem modliť celé hodiny, dokladať a naberať na objeme prečítanej modlitby, mnohokrát až do bezvedomia, to bude mať akýsi

⁷ Skaballanovič, M., cit. dielo, s. 75.

neslýchaný efekt.

Modliť sa má každý primerane svojmu veku, telesných i duchovných síl. Otcovia Cirkvi nás často upozorňujú na túto skutočnosť. Veď každý, zodpovedne svojmu stavu, môže prijímať na seba tak fyzickú, ako aj duchovnú záťaž. Pri zanechaní každej ľahostajnosti, odlišné modlitebné pravidlo majú aj samotní mnísi. Ich modlitebné pravidlo je zverené múdremu rozsudku duchovníka, ktorý je povolaný k tomu, aby sledoval ich zaťažiteľnosť, aby duchovné krídla mnícha – modlitba a práca, boli spôsobilé ho vznášať v duchovnom napredovaní k dokonalosti.

Nemôže to byť ináč ani u ľudí, ktorí žijú vo svete. Zodpovedne ich telesným a duchovným silám sa má zostaviť každodenné modlitebné pravidlo človeka tak, aby neutrpeli žiadnu duchovnú ujmu. Podstatné je, aby ich modlitba bola pravidelná, každodenná. Správne zostavené a vykonávané modlitebné pravidlo sa tak stane spontánnou súčasťou a neodmysliteľnou potrebou človeka podobne ako vzduch k dýchaniu.

K tomu, aby sme sa dostali na takúto duchovnú úroveň, keď sa nám ľahko bude modliť, je potrebný poriadny duchovný zápas, bez ktorého naša modlitba, i keď pravidelná, môže sa premeniť na z povinnosti omieľanie množstva textu.

I keď máme sklon k tomu, aby sme vo vzťahu svojho modlitebného života poukazovali na okolnosti, za ktoré žijeme, na ľudí, ktorí nás obklopujú tak, ako na prekážky v duchovnom živote, nezabúdajme, že sú to iba výhovorky. Je pravda, že tieto okolnosti na nás vplývajú a do istej miery ovplyvňujú náš vnútorný stav. Existuje však ešte jeden veľmi dôležitý moment, na ktorý dokážeme "úspešne zabudnúť".

Svätý Gregor Palama, vošiel do histórie nie iba ako ozajstný askéta, alebo ako bohomúdry arcipastier. S jeho menom sa spája známa polemika o pôvode toho Svetla, ktoré počas modlitby videli athoskí mnísi – hesychasti. Táto polemika bola korunovaná víťazstvom, a ani nie tak víťazstvom svätiteľa, ako Božskou pravdou. Prečo vlastne nemohli taký vzdelaný muž, ako Varlaam a jeho prívrženci prijať a pochopiť skúsenosť svätohorských otcov? Prečo oni túto skúsenosť znevažovali a vysmievali sa z nej, dokonca považovali za herézu? Preto, že oni sami takúto skúsenosť nemali. Z ich života chýbal duchovný zápas a nebol zasvätený tomu jednému, čo je potrebné. Nesmeroval ich život k tomu, čo prepodobný Serafim Sárofský nazýval "**získaním Svätého Ducha**". Oni vedeli o Bohu, ale Ho nepoznali.

A takéto sa stáva, žiaľ veľmi často.

Samozrejme, nie každý sa môže dostať do výšin takej duchovnosti, akú dosiahli otcovia Svätej Hory. Ale každý, kto zodpovedne pristupuje k svojmu duchovnému rastu, môže dosiahnuť patričnú úroveň, veď talenty boli rozdane každému podľa jeho schopností. Modlime sa každý deň s radosťou, bez vypočítavosti, čisto z lásky k Bohu, nakoľko nám to len sily dovoľia. Veďme svoj duchovný boj, aby sme podobne, ako tí, ktorí nám ukázali príklad, dosiahli výsledok – čistotu srdca. **A tak, ako okno, nasmerované k východu, nám umožní uvidieť rannú zoru, podobne čisté srdce, v duchu slov Evanjelia, nám umožní uvidieť Boha.**

Práca šľachtí človeka

Hľadáte si prácu. Každý týždeň prejdete inzeráty na internete. Vyberiete si tie vhodné pre Vás a pošlete životopis alebo navštívite zamestnávateľa osobne. Riadite sa svojimi pocitmi alebo idete presne podľa požiadaviek na dané pracovné miesto. Jeden pohovor, druhý pohovor o týždeň ďalší, atď. Denne sa zmierujete s tým, že nie ste jediný, kto hľadá prácu vo Vašom odbore, a tak máme menšie šance alebo sa trápne utešujete práve tým, že nie ste v tom úplne sám. A naozaj nie ste. Ale ste aj tak akoby sám...

Kto svoje prosby, sny a priania nesmeruje k Bohu, len ťažko pochopí, aký rozdiel je v samote a osamelosti. Kto neuviedol do svojho života pokánie ako každodennú prácu na svojom sebazdokonaľovaní, nevie, že samota pomáha človeku vnímať sa celistvo, ale osamelosť je sebaľutovanie a neustále sebahodnotenie očami tých, ktorí Vás možno vôbec nepoznajú. Je dôležité v zložitej situácii hľadať samotu v modlitbe, pretože chceme hovoriť s Bohom alebo so svätým, ku ktorému smerujem svoje prosby, ale nechcem upadať do biedy zúfalstva, ktorú mi ponúka osamelosť. Tej sa vyvarujeme.

A tak som sa učila opäť vyvarovať osamelosti a prosila v samote pri modlitebnom mieste u seba v spálni o prosby k Bohu od sv. Spyridona. Prosila som za prácu, ktorá by ma aspoň trochu zaujímala a aj uživila. Pre mňa nastal malý zápas o pokoj. Nehľadala som si prácu prvýkrát, ale vždy ma opantá slabosť z predstavy tej zodpovednosti nad svojimi deťmi. Ale manžel ma usmerňoval, duchovný otec ma usmerňoval aj priateľka. A tak som od nej, od mojej najlepšej priateľky, už od škôlky, dostala darom ikonu sv. Spyridona s modlitbami. Takéto darčeky mám nesmierne rada. Robia mi veľký úžitok. Stalo sa tak aj vtedy. Sv. Spyridon vyprosil prácu pre mňa na mieru. Je to síce cez projekt, teda na dobu určitú, ale zatiaľ pracujem a môžem si hľadať nové miesto počas tohto, ktoré mám. V práci sa učíme ako vychádzať s ľuďmi, ktorým nie sme sympatickí, ale pracujeme s nimi. Učíme sa ako bojovať s ich nevôľou, hlúposťou alebo pretvárkou. Učíme sa každý deň: nedomýšľať si to, o čom nevieme, ako to vlastne je; ako byť diplomatom, ale nie farizejom; ako vedieť taktne vysvetliť, čo sa nám nepáči; ako ostať v pokoji a nad vecou, aj keď by ste inokedy penili. Učíme sa pracovať s ľuďmi a pre ľudí. Cítite niekedy, že ste urobili malý krok vpred. Teda, že sa Vám podarilo niečo vyriešiť v pokoji? Práca šľachtí? Prináša ovocie? Je to veľmi dobrý pocit. Samozrejme, netrvá dlho, lebo by sme spyšneli, ale učíme sa aj prehrávať. Sme dospelí, vieme, že nie každá prehra je prehrou a víťazstvo skutočným víťazstvom.

Vnímam, že ma tieto malé trápenia učia vážiť si všetko, čo mi Boh dáva. Vždy a všade vidím Jeho priazeň, len musím poriadne pretrieť oči a pozeráť na svet cez pokoru. Skromnosť je najkrajšia vlastnosť, ktorá nás vynesie nad všetkých krásnych, bystrých, „dokonalých“ zamestnancov, šéfov, vedúcich. Prečo? Lebo skutočné hodnoty sa zviditeľňujú v tej jednej – v pokore. Skromný alebo inak povedané pokorný človek má láskavé srdce, ktoré Vás nemôže raniť, len usmerniť a podvihnúť k Pravde. Pár takých ľudí som vo svojom živote stretla a aj teraz ich mám blízko pri sebe. Je to dar.

Keď môžete povedať, že Vás práca baví, ste šťastný človek. A pár takých

ľudí poznám. Vďaka Ti, Pane, že dnes patríam medzi nich.

ElenaN

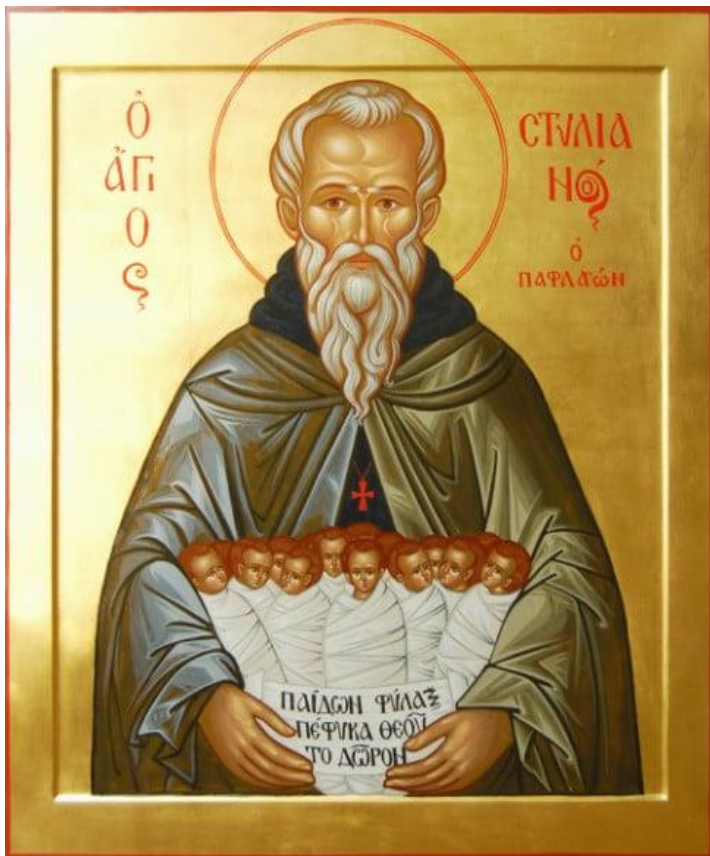
O prijímaní pravoslávnych mien

Napíš moje meno. Som naň hrdý. Som kresťan a mám kresťanské meno. Vy, etnickí pravoslávni, chcete vaše vlastné mená a myslíte si, že je to dôležité. Ak by ste mali Christa, nemysleli by ste si. Čítam knihu pána a pani Cownieových, ktorých voláte vašimi kňazmi, ohľadom používania pravoslávnych mien. Čo tak namiesto znepokojovania sa ohľadom mien vyznávať Christa? Môj kňaz nemá také veľké znalosti o tom, podľa toho, čo som počul, čo ste práve tvrdili. Ale môže vás roztrhať na kúsky. Prví kresťania, hovorí, nevenovali tomuto žiadnu pozornosť. Neexistovali žiadne mená svätých, ktoré by sa prijímali. Smeč! Oni vyznávali Isusa. Robte si z nás srandu, koľko len chcete. Moja viera nie je v menách. Je v Pánovi. (R.J.L., CA)

V ich *Príručke k Pravoslávne mu životu*, otec David Cownie, kňaz v našej jurisdikcii a jeho manželka Presbytera Juliana, sa odvolávali k starobylému kresťanskému zvyku prijímania mena svätého pri Krste, zvyk, o ktorom sa diskutovalo už niekoľkokrát v minulých častiach *Pravoslávnej Tradície*. Je to veľmi dôležitý pravoslávny zvyk, konkretizuje väzbu/puto, ktoré je založené Krstom medzi kresťanom a svätým, ktorého meno nosí. Keď nás iní oslovujú týmto menom, či už sú pravoslávni, alebo nie, preukazujú úctu Svätému a vzývajú jeho alebo jej požehnanie. Taktiež priamo ukazujeme zbožnú úctu Christovi samotnému, keď prijmeme a používame meno svätého, keďže svätí sú práve tí, ktorí boli pripojení k Christovi, „malí christovia v Isusovi Christovi“, citujúc jedného otca.

V takom veľkom zdôrazňovaní tejto tradície a vo vyjadrovaní ľútosti nad tým, že tak mnoho konvertitov ku Pravoslávniu ju ignoruje – v tomto smere, pozrite, napríklad, našu poznámku ku Frankovi Shaefferovi v predchádzajúcich otázkach – nemyslíme tým žiadnu neúctu. Skôr sa naše komentáre sústreďujú na záujem kultivácie skutočného pravoslávneho ducha na Západe a obzvlášť v Amerike. Je naozaj nevyhnutné, že konvertiti, ktorí prijali pravoslávne meno, ho používajú za každej okolnosti a začínajú ich púť k duchovnej dospelosti s touto duchovnou zbraňou v ich hlavnom ochrannom arzenáli proti hriechu a prelesti. Takýto akt pokory a duchovného podriadenia sa bol taký dôležitý pre sv. Jána Šanghajského a San Franciského, pre človeka zaangažovaného v znovuzrození Pravoslávia na Západe – až do bodu takého prešľapu, akým bol experiment so západným rítom, ktorý neskôr hlboko oľutoval – že odmietal spoločenstvo s konvertitmi, ktorí používali ich pred-kresťanské mená alebo s etnickými pravoslávny mi, ktorí zneuctovali mená svätých – patrónov používaním rôznych bezbožných zdobnením a prezývok.

Tak ako pre Prvotnú Cirkev, je Vaše myslenie a myslenie Vášho kňaza úplne chybné. V prvom diele jeho výborného komentára, *Na Svätú Liturgiu* (Belmont, MA: Inštitút pre Byzantské a Moderné Grécke štúdie, 1986). Metropolita Augustinos Florinský, najkonzervatívnejší z novokalendárnych hierarchov Grécka, robí nasledujúce bystré komentáre, demonštrujúc, že ignorancia medzi kresťanmi, týkajúca sa dôležitosti kresťanských pravoslávnych mien sa neobmedzuje iba na konvertitov alebo len na Pravoslávnu diaspóru. Hovorí o krstných zvykoch Prvotnej Cirkvi a všima si, že:

„Ked’ katechumeni boli naučení všetkému, čo mali vedieť, ich učitelia ich priviedli späť ku biskupovi a biskup im odporučil zmenu ich pohanských mien a prijatie kresťanských mien, mená im pripomínali sväte osoby alebo cnosti (Agapios z agapé – láska, Elpidos z elpis – nádej, Ireanaios z eirene – pokoj). Ako vidíte, Prvotná Cirkev prikladala menu človeka veľkú dôležitosť. Zatiaľ, čo niektoré osoby trvajú na dávaní mien svojim deťom, mien, ktoré nemajú nič so slávnou kresťanskou minulosťou, alebo dokonca mien ateistov a neveriacich, ktorí viedli a stále vedú vojnu proti kresťanstvu, mená kresťanov musia byť pripomienkou viery a cnosti.“

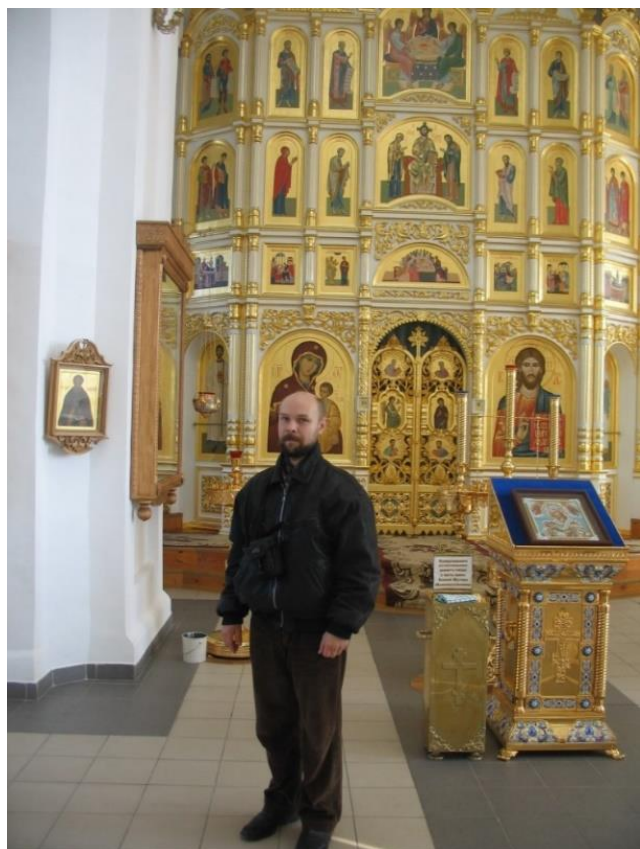
V súčasných časoch, nasledujúc presne tú istú tradíciu, ktorá existovala v prvotnej Cirkvi, prijímame mená svätých, ktorí posvätili našu Cirkev a ktorých príhovor drží našu vieru a naše duchovné úsilie.

Zdroj: <http://orthodoxinfo.com/praxis/orthname.aspx>

preložil pravoslávny katechumen

Životopis

Zemcov Jurij Viktorovič sa narodil 31. januára 1976 v rodine dedičných zbrojárů mesta Tula.

V roku 1991 absolvoval Tulskú detskú umeleckú školu pomenovanú podľa V.D. Polenova. V rokoch 1993 – 1998 študoval na TSPU L. N. Tolstoj na Fakulte dejín, ktorú vyštudoval s vyznamenaním. Súčasne študoval ikonografiu u učiteľa umeleckej školy Bohorodickej školy Ščerbatych S.E, ktorého učil ikonografii Archimandrita Zenon (Theodore) v Pskovskom monastieri.

V rokoch 1998 – 2001 bol doktorantom-študentom, kde študoval filozofiu. Výsledkom štúdie bola úspešná obhajoba práce na tému "Etika isichasma v staroruskej ikonografii." V roku 2002 po výsledkoch obhajoby mu bol udelený stupeň kandidáta filozofie.

Od roku 1999 do roku 2003 bol pedagógom katedry filozofie TSPU. L. N. Tolstoj. Od roku 2002 až dodnes je pedagógom katedry teológie Tulskej Humanitnej Univerzity. Od roku 2007 pôsobí ako docent oddelenia. Podieľal sa na rade vedeckých konferenciách, publikoval na tému histórie a teórie kresťanského umenia v zbierkach Katedry teologického seminára mesta Tula a v iných mestských a štátnych vydaniach.

Od roku 1994 pracuje ako ikonopisec vo farnostiach a monastieroch. Ikony, ktoré píše, visia v chrámoch a monastieroch a taktiež v súkromných zbierkach. V rokoch 2001, 2005 a 2007 vykonával objednávky chrámov a expozícií múzea Kulikovho poľa.

Pre výučbu a dosiahnuté výsledky v oblasti ikonografii dostal medaily od Ruskej Pravoslávnej Cirkvi Moskovského patriarchátu, Svätiteľa Inokentia Moskovského IV. stupňa, svätej Blaženej Evfrosinie Kolupanovskej III. Stupňa, Zväzu Tulských svätých II. stupňa a taktiež Diplom Tulskej humanitnej Univerzity.

Rozhovor

Ako ste sa stali ikonopiscom?

Ikonopiscom som sa stal za študentských čias, keď som študoval na katedre histórie Tulskej Pedagogickej univerzity, vtedy som začal písať ikony pre Cirkev a veriacich Ruskej pravoslávnej cirkvi. Počas Veľkého pôstu v roku 1995 protojerej Vladimir Ščerbakov Bohoroždestvenskeho chrámu na Ržavce, ktorý ma ešte rok pred tým zavolať pomáhať mu počas bohoslužieb, mi požehnal, aby som mohol vykonávať ikonopisecké práce a prečítal modlitbu prijatia za ikonopisca.

Tento čin je v Erminii alebo inštrukcii súčasného maliarskeho umenia zostavenom jeromonachom a umelcom Dyonisiem Furnoagrafitom v 1701 – 1733. V súčasnej dobe, pokiaľ je mi známe, tento čin sa vykonáva nad absolventami ikonografických škôl vo vzdelávacích inštitúciách Ruskej pravoslávnej cirkvi Moskovskej metropolie.

No musím spomenúť, že ešte v staršom školskom veku ma zaujímali ikony, obrazy ruskej klasiky (N.S. Leskov Zapečatený anjel, I.S. Šmelev Neupivajemaja čaša)

Ktorú ikonu ste napísali ako prvú?

Ťažko povedať, pretože učňovských prác bolo veľa, niektoré, ktoré som urobil samostatne v krúžku, mám doteraz u seba doma. Napríklad ikonu proroka Eliáša na púšti, ktorú som napísal cez letné prázdniny v 10. ročníku a podaroval svojej mame. A v krúžku bol prvou ikonou Obraz Nerukotvorený.

Ako sa tvorí ikona?

Na začiatku si je potrebné dať cieľ, aký obraz napísať. Pravidlom je, že úlohu zadáva ten, kto si ikonu objednal. Niekedy sa stáva, že zákazník sa pýta ikonopisca, akú ikonu treba napísať, niekedy ikonopisec podľa svojho zváženia formuluje túto úlohu (pri tvorbe ikonostasov a ozdobovaní chrámových interiérov). Samozrejme, táto

úloha nevychádza len tak z mojej hlavy, ale vychádza z tradícií Cirkvi. Pri tomto je potrebné modliť sa, aby Hospod' dal rozum a utvrdil pri vykonávaní práce ikonopisu.

Potom sa vyberá alebo hľadá obraz. V prvom prípade je závislosť výberu obrazu obrovská a nová ikona je už zo zoznamu existujúcich. V druhom prípade sa nová ikona rodí z načrtnutých prác.

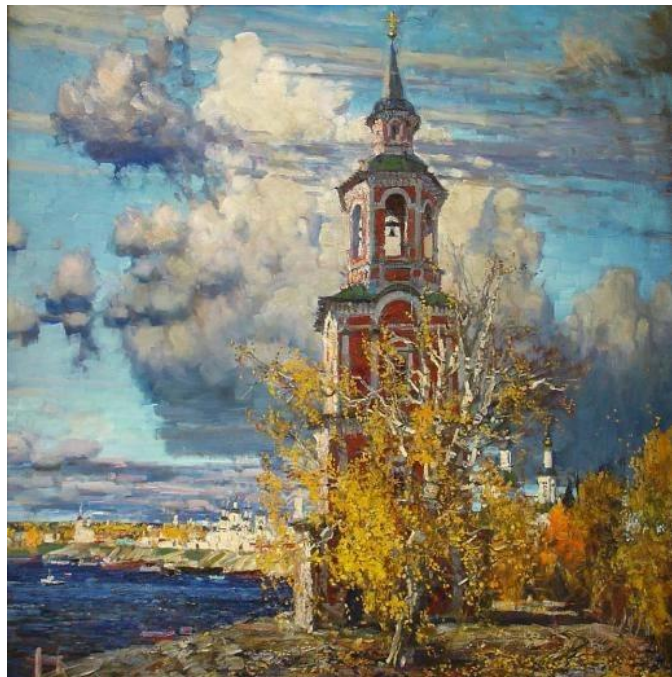
Ďalej sa objednáva alebo vyberá doska vhodných rozmerov. A keď je doska hotová, tak sa začína písanie ikony.

Etapy maliarskych prác (nárys, pozlacovanie, práca farbami,...) sú podrobne rozpísané v učebniciach a nad nimi sa teraz pozastavovať nebudem. Zdôrazním, že každé zaoberanie sa ikonopisom sa začína aj končí modlitbou a vždy sa sprevádza obracaním sa k ikonám – k starým aj kvalitným novým ikonám tých ikon, ktoré aj tvoríme.

Kedy ste prišli k viere? Ešte pred tým, ako ste sa začali zaoberať písaním ikon?

Áno, k viere som prišiel skôr. V skorom detstve ma krstili, no vedomá viera začala prichádzať v 13. rokoch v čase osláv tisícročia od pokrstenia Rusi. Mal som nezabudnuteľné pocity zo Sväto-Trojskej Sergejevskej Lavry, kde sme chodili spolu s mamou a ujom. Spomínam si večerné bohosluženie v chráme, kde som nasledoval svoju babku.

Čo pre vás predstavuje dnešný štýl ikonopisu?

Je možné hovoriť hlavne o dvoch smeroch ikonopisu: akademický a kánonický. Prvý je orientovaný na európsku živopis Renesancie a ďalších období, druhý na kresťanské umenie, ikonopis 6.-17. storočia. V rámci druhého je množstvo štýlov, škôl a mravov: skorobyzantský, kominovský, paleologovský, moskovský atď... V Ruskej Cirkvi dnes prevláda druhý smer, v jeho rámci sú tvorené aj naše práce. My píšeme v byzantskom štýle 10.-12. storočia, 14.-15. storočia, staroruský 14-16. storočia. Mne je najbližšie paleologovský a postbyzantský štýl.

Pre písanie ikon je potrebný nejaký špeciálny stav?

Kanonické pravidlá k ikonopisu, sformulované Miestnym snemom Ruskej Cirkvi v roku 1551 (Stohlavom), nežiadajú žiadny špeciálny stav, ktorý by bol výnimočný od ostatných verných kresťanov. Ikonopisec by mal byť zákonne ženatý alebo mníchom. Z literatúry o životoch svätých vieme o svätých ikonopiscoch, ktorí boli mníchmi, podvižníkmi a ich osobná askéza sa prejavovala na práci rúk. Tým nie menej, nejaký špeciálny stav askézy nie je pre ikonopiscov potrebný. Väčšina dnešných ikonopiscov ako aj väčšina kňazov sú ženatými. Porovnal by som stav ikonopisca so stavom kňaza, nakoľko práca oboch je posvätná, obaja sú účastníkmi v tvorbe svätyní. Trvalá triezvosť, vnímanie, neviditeľný boj – toto sú veci, ktoré sprevádzajú našu prácu.

Čo by ste odkázali našim čitateľom na Slovensko?

Vaším čitateľom by som chcel zaželať rast vo viere a upevnenie vernosti. Vďaka nej sa Pravoslávie môže otvoriť ako pokladnica blahodarných darov a odhalení, ktoré sa stávajú viditeľnými v kánonickom ikonopise, a to hlavne v starom ikonopise.

Pripravil: Mgr. Jakub Surmik

Poučenia svätých otcov

- "Nikdy nepadajte duchom a nedovoľte, aby padali duchom druhí." (sv. mučenica cárovná Alexandra)
- "Keď si uvedomíte, akí sami ste, nebudete si už všímať toho, čo o vás hovoria ľudia."
- "Kresťan sa musí chrániť od nezdravej nábožnosti: ako od pocitov nadriadenosti nad druhými kvôli svojim dobrým skutkom, tak od pocitov vlastnej úbohosti kvôli svojim hriechom. Jedna vec je komplex, druhá POKORA; jedna vec je depresia, druhá POKÁNIE." (sv. Porfirij Svätohorec)
- "Cudzie hriechy nie sú твоjím problémom. Sed' a plač pre svoje vlastné." (sv. Gabriel Gruzínsky)
- "Skúsenosťami je dokázané, že sami upadáme do tých hriechov, za ktoré sme pred tým odsúdili blížnych." (sv. Ján Klimakos)
- Vladyku Antonija Blooma sa spýtali: "Čo máme robiť v chráme s deťmi, keď nás rušia pri modlitbe." A vladyka odpovedal: "Až sa začnete skutočne modliť, prestanú vás rušiť."
- "Nakoľko sa z celej svojej duši modlíš za toho, kto ťa ohovoril, natoľko Boh odhaľuje pravdu tým, ktorí ohováraníu uverili." (sv. Maxim Vyznávač)

"Zbláznil by som sa z nespravodlivosti tohto sveta, keby som nevedel, že posledné slovo bude mať Pán Boh."
(sv. Paisij Svätohorec)

- "Vyhýbaj sa myšlienkam o vlastnej pravdivosti. Niektorí ľudia si myslia, že robia všetko správne: správne sa križujú, správne stoja, správne si upravujú vlasy. Bez bolesti v srdci však nie je možné poznať Boha."
(sv. Serafím Rose)
- "Modlitba jeden za druhého je tou najlepšou vzájomnou komunikáciou."
(sv. Filaret Moskovský)
- "Boh obzvlášť vypočuje modlitbu toho, kto Ho vo vlastnom utrpení prosí, aby sa uzdravili druhí."
(sv. Paisij Svätohorec)
- "Vždy nasýtené telo obvykle svedčí o stále hladovej duši."
(sv. Nikolaj Srbský)
- Chráň si svoju dušu, bratu, ta jediná je tvoj majetok, všetko ostatné nie je tvoje, všetko ostatné tu budeš musieť zanechať, až ti z Neba príde pozvanie. Len svoju dušu, si budeš moci vziať, priniesť ju na Boží súd, tam sa potom ukáže, aká je, či je čierna alebo biela a aké sú jej skutky. Oper svoju dušu modlitbou, pôstom, almužnou, tak ako perieš svoju košeľu. V špinavej košeli sa na slávnosť nechodí. A ani Anjeli Boží nám takto do Kráľovstva svetla a pokoja nedovolia vojsť. Na cintorín utekaj, tam sa pozri, kde končí naša sláva, kde bohatstvo, dobré jedlá, krásne šatstvo a všetko ostatné k užívaniu, pre čo sme svoju dušu a Boha stratili!
(sv. Nikolaj Velimírovič)

NEPREHLIADNITE

„Kto skúpo rozsieva, skúpo bude aj žať; kto však hojne rozsieva, hojne bude aj žať. Každý (nech dá), ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia; lebo ochotného darcu miluje Boh.“

(Druhý list apoštola Pavla Korinským 9, 6-7)

Zbierka na stavbu chrámu v Banskej Bystrici:

Bankové spojenie: IBAN: SK82 0900 0000 0051 0922 4043

Z našej cirkevnej obce – chrámový sviatok vo Zvolene

Sviatok **archanjela Michala** je pre našu cirkevnú obec vo Zvolene už niekoľko rokov dňom chrámového sviatku. Aj z tohto dôvodu sa v sobotu 18. novembra 2017 zišlo v kaplnke zvolenského chrámu viac veriacich aj duchovných, ako býva obyčajne. V tento deň sme spoločne pomodlili a d'akovali sme všemohúcemu Bohu za všetko. Po liturgii nás čakala spoločná hostina, kde sme mali dostatok času porozprávať sa a potešiť sa z toho krásneho sviatku.

OZNAM

Všetkým sympatizantom pravoslavia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v DOME Slovenského misijného hnutia na Skuteckého ulici č. 4 (oproti bývalému kinu Hviezda) so začiatkom o 9:00 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 8:45 hodine. Všetky sviatočné bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré pripadnú na ktorýkoľvek deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Raz za dva mesiace sa koná svätá Liturgia aj v kaplnke na zámku vo Vígľaši. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkevných obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426. K dispozícii je naša stránka a to: www.pcozvbb.sk

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica,
e-mail: jankasom@szm.com

www.pravoslavie.sk